

Pro Kala

MSC ympäristömerkki silakalle - miten MSC sertifiointi käytännössä tapahtuu

Huhtikuu 2012

EU investoi kestävään kalatalouteen

Pro Kala ry
Pasilankatu 2, 5.krs.
PL 115, 00241 HELSINKI
puh (09) 1488 7411
www.prokala.fi

MSC SERTIFIKAATTI SILAKALLE?

Elintarviketuotannon vastuullisuus kiinnostaa tänä päivänä sekä kuluttajia että kauppaa. Huoli joidenkin kalakantojen ylikalastuksesta ja kaupallisen kalastuksen toteuttaminen kestäväällä tavalla on noussut esille monissa eri yhteyksissä. Vastuullisen kuluttajan valintoja helpottamaan on viime vuosina tullut erilaisia ympäristömerkkejä ja oppaita. Meillä ehkä tunnetuimpia kalatuotteiden ympäristömerkkejä ovat MSC ja FOS sekä kuluttajien kalavalintoja ohjaamaan laadittu WWF:n Meren herkkuja – kuluttajan kalaopas. Ympäristömerkittyjen tuotteiden kysynnän uskotaan tulevaisuudessa kasvavan, minkä vuoksi nähtiin tarpeelliseksi selvittää miten MSC sertifiointi käytännössä tapahtuu ja olisiko se mahdollista hankkia Itämerestä pyydetylle silakalle.

MSC sertifiointin lähtökohtana on aina kalastuksen sertifiointi. Se, että kalakanta kestää kaupallisen pyynnin ja kalastus ei vahingoita ympäristöä. Käytännössä sertifiointi on monivaiheinen prosessi ja kestää keskimäärin puolitoista vuotta.

Olisiko silakalle mahdollista saada MSC sertifikaatti, ei tämän selvityksen perusteella voida varmuudella sanoa. Lopullisesti se, myönnetäänkö sertifikaatti vai ei, selviää vasta prosessin aikana.

Erittäin suurella todennäköisyydellä silakalle kuitenkin olisi mahdollista MSC sertifikaatti saada, koska

- Itämeren silakkakantojen tilaa seurataan jatkuvasti
- silakankalastus on EU:ssa kiintiöity ja kiintiöt vahvistetaan vuosittain
- kiintiöiden täyttymistä valvotaan ilmoitusmenettelyllä ja kiintiön täytyessä kyseisen lajin kalastus loppuu
- silakankalastusmenetelmät eivät ole ympäristölle haitallisia
- WWF on merkinnyt silakan vihreälle listalleen, eli suositeltavien kalalajien listalle.

Tässä koosteessa kuvataan miten MSC sertifiointi käytännössä tapahtuu sekä kalastuksessa että toimitusketjun myöhemmissä vaiheissa.

Muista kalatuotteiden ympäristömerkeistä löytyy tietoa Pro Kalan teettämästä selvityksestä "Kalatuotteiden ympäristömerkit ja sertifikaatit", joka on ladattavissa Pro Kalan kotisivuilta www.prokala.fi

Mikä on MSC?

MSC (Marine Stewardship Council) on riippumaton, voittoa tuottamaton organisaatio, joka ylläpitää sertifiointijärjestelmää kala- ja äyriäistuotteille ja niiden kalastukselle.

MSC:n tavoitteena on vähentää ylikalastusta eli luonnonvarojen kestämatöntä käyttöä kaikilla merialueilla.

MSC- sertifikaatti pyrkii takaamaan sertifioitujen tuotteiden ekologisuuden asettamiensa ympäristönormien kautta.

MSC- ekomerkki on etikettiin tai tuotepakkaukseen tuleva sininen leima, joka on takeena siitä että kala on kestävästi kalastettu ja että se täyttää MSC:n kriteerit.

MSC- ekomerkki on rekisteröity tuotemerkki, jonka käyttö on luvallista ainoastaan MSC:n luvalla

Itämeren alueen MSC- toiminnoista vastaa Ruotsin toimisto baltic@msc.org

MSC Suomessa

Suomessa on tällä hetkellä (03/2012) myynnissä 119 MSC- merkittyä tuotetta, joissa on käytetty MSC- kriteerit täyttävää kalaraaka-ainetta. Missään näistä tuotteista ei ole suomalaista alkuperää olevaa kalaraaka-ainetta.

Seitsemällä suomalaisyrityksellä on MSC- kalan alkuperän jäljitettävyyssertifikaatti. Näillä yrityksillä on siis oikeus käyttää MSC- merkkiä sellaisissa välittämissään tai valmistamissaan kalatuotteissa, joiden kalaraaka-aine on MSC sertifioitua.

Yhtään kalastusyritystä tai kalastusta ei ole toistaiseksi sertifioitu Suomessa MSC-kestävä kalastus standardin mukaisesti.

Kaksi erillistä standardia

MSC:llä on kaksi erillistä standardia

- Kestävä kalastus- standardi (MSC Fishery Standard)
- Kalan alkuperän jäljitettävyyssstandardi (MSC Custody of Chain)

MSC Kestävä kalastus- standardi (MSC Fishery Standard)

MSC- sertifikaattia voi anoa kuka tahansa kalastusoikeuden haltija ja minkä tahansa kalaveden yhteyteen riippumatta alueen koosta tai sijainnista. MSC- sertifikaatin saamisen edellytyksenä on ulkopuolisen riippumattoman sertifioijan suorittama arviointi. Sertifikaatin käyttöoikeus myönnetään aina määräajaksi, enintään 5 vuodeksi kerrallaan, ja voidaan peruuttaa olosuhteiden niin vaatiessa. Sertifioitua kala- tai äyriäiskantaa, kalavesien tilaa ja pyynnin kestävyyttä seurataan vuosittain toistuvilla auditoinneilla.

MSC- sertifioitavan kalapopulaation on oltava riittävän suuri, jotta se kestää kalastuksen kaupallisiin tarkoituksiin. Kalakannan verottamisen on oltava kestävällä pohjalla niin, ettei se vaaranna kohdepopulaation eikä sivusaaliiksi joutuvien muiden lajien elinvoimaisuutta. Lisäksi MSC:n peruseriaatteisiin kuuluu kalavesien hoitoon liittyviä vaatimuksia.

Kasvatettu kala ei kuulu tämän sertifioinnin piiriin, vaan sille on tulossa oma ASC standardi vielä tämän vuoden aikana.

Suomessa ei ole tällä hetkellä akreditoitua sertifioijaa kalastukselle, mutta esim. Bureau Veritas Certification Ranskan tai Norjan toimisto voi tarvittaessa tehdä tulkin avustuksella sertifioinnin. Kaikki MSC- sertifiointiin akreditoituneet sertifioijat löytyvät ASI:n sivuilta <http://www.accreditationservices.com/archives/standards/msc>

MSC Kalan alkuperän jäljitettävyyssstandardi (MSC Custody of Chain)

Toimitusketjun kaikki yritykset, jotka käyttävät MSC- merkkiä, tulee auditoida kalan alkuperän jäljitettävyyden todentamiseksi. Auditoinnissa varmistetaan, että MSC- merkityissä tuotteissa käytetään ainoastaan MSC- sertifioitua kalaa.

Jäljitettävyyss -sertifiointeja tekee Suomessa ainkain Bureau Veritas Certification, Matti Hukari puh 040 753 5030. Kaikki MSC sertifioijat löytyvät ASI:n sivuilta.

KESTÄVÄ KALASTUS STANDARDI (MSC FISHERY STANDARD)

MSC sertifikaatti perustuu kestävän kalastuksen periaatteisiin ja kriteereihin, joita käytetään standardina puolueettomassa, riippumattomassa ja vapaaehtoisessa sertifiointiohjelmassa. MSC:n ympäristöstandardit on kehitetty yhteistyössä kansainvälisten sidosryhmien kanssa. Standardia kutsutaan nimellä "Kestävän kalastuksen periaatteet ja kriteerit".

MSC kriteerien pohjana on käytetty mm. seuraavia ohjeita:

- FAO:n Code of Conduct Responsible Fisheries (= vastuullisen kalastuksen toimintasäännöt)
www.fao.org/DOCREP/005/v9878e/v9878e00.htm

- Guidelines for the Ecolabelling of Fish and Fishery Products from Marine Capture Fisheries (UN FAO)
www.fao.org/
(FAO on YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestö)
- The Code of Good Practice for Setting Social and Environmental Standards (ISEAL)
www.isealalliance.org/
(ISEAL on maailmanlaajuinen sosiaali- ja ympäristöstandardijärjestelmiä edistävä organisaatio, jonka käytännesäännöt ovat tällaisten standardijärjestelmien kansainvälisiä viiteasiakirjoja.)
- WTO World Trade Organisation Technical Barriers to Trade Agreement
http://www.wto.org/
(WTO on Maailman kauppajärjestö)

MSC:n periaatteiden mukaisesti kestävän kalastuksen tulee perustua

- Kohdelajin terveiden ja kestävien populaatioiden säilyttämiseen ja palauttamiseen
- Ekosysteemin monimuotoisuuden säilyttämiseen
- Tehokkaiden kalastusmenetelmien kehittämiseen ja ylläpitoon, huomioonottaen kaikki asiaan liittyvät biologiset, teknologiset, taloudelliset, sosiaaliset, ympäristöön liittyvät ja kaupalliset näkökohdat; sekä
- Asiaan liittyvien paikallisten ja kansallisten lakien ja standardien sekä kansainvälisten tulkintojen ja sopimusten noudattamiseen

MSC -kalastusstandardi Kestävän kalastuksen periaatteet ja kriteerit kokonaisuudessaan on tämän koosteen liitteenä.

Kalastuksen MSC sertifiointiprosessi vaiheittain

Sertifiointiprosessin aikana kalastus/kalastusyrittäjä sertifioidaan (arvioidaan ja tarkastetaan) vastaamaan kestävän kehityksen periaatteita ja MSC:n standardeja kestävän kalastuksen suhteen.

Puolueettoman arvioinnin varmistamiseksi sertifiointi tehdään kolmannen osapuolen, sertifioijan, toimesta.

Toiminnan arviointi voidaan jaotella seuraaviin tasoihin

- Ensimmäinen taso: Organisaatio (=kalastaja) täyttää itse asettamansa kriteerit
- Toinen taso: Kalastaja täyttää yleiset kriteerit esim. TAC, ammattikalastajaliiton, MMM:n ehdot
- Kolmas taso (sertifikaatti): kalastaja täyttää riippumattoman tahon (sertifioija) kriteerit

Sertifiointiprosessi etenee seuraavasti:

1. Sertifioijan valinta

Ennen kuin itse arviointiprosessi voi alkaa, on valittava sertifioija, jonka on oltava ASI:n (Accreditation Services International) MSC sertifiointiin akreditoima.

Kaikki MSC sertifiointiin akreditoituneet sertifioijat on nähtävissä ASI:n nettisivuilla <http://www.accreditation-services.com/archives/standards/msc>

Suomessa ei ole vielä yhtään akreditoitua MSC kalastuksen sertifioijaa.

Käytännössä sertifioijan valinta tapahtuu pyytämällä tarjous useammalta sertifiointilaitokselta ja valitsemalla näistä sopivin.

2. Esiarviointi

Prosessi aloitetaan sertifioijan suorittamalla esiarvioinnilla. Tästä arvioinnista kirjoitetaan luottamuksellinen raportti, missä arvioidaan kalastajan/kalastuksen valmius täysarviointiin. Tässä yhteydessä sertifioija antaa myös ohjeita täysarviointiin valmistautumisesta.

3. Valmistautuminen täysarviointiin

Kalastajan/muun sertifiointihakijan tulee valmistautua täysarviointiin

- kommunikoimalla sidosryhmien kanssa (mm. kollegat, SAKL, tutkimuslaitokset, RKTL, ministeriö, ELY -keskus, WWF)
- prosessin läpiviennistä vastaavan projektin vetäjän tai ohjausryhmän nimeämällä
- kontaktilla sidosryhmiin edistääkseen arviointiprosessia

4. Täysarviointi

Täysarviointi on 7-vaiheinen prosessi, jonka kesto riippuu valmistautumisen asteesta ja eri osapuolten MSC- standardien omaksumisesta

1. Sertifioija ilmoittaa sidosryhmille kalastusyrityksen tulevasta täysarviointista. Ilmoitus menee myös MSC:lle, joka tiedottaa asiasta sidosryhmille, ilmoittaa asiasta nettisivuillaan ja julkaisee mahdollisen lehdistötiedotteen. Kalastusyrityksellä tulee tässä vaiheessa olla yksityiskohtainen projektisuunnitelma. Sertifioija nimittää arviointiryhmän ja kuulee sidosryhmiä siitä, ketkä tulevat ryhmään. Arviointiryhmä valitaan asiantuntemuksen ja kokemuksen perusteella. Yleensä arviointiryhmään kuuluu 2-5 henkilöä/tahoa. Tämä ryhmä pisteyttää ja arvioi (=auditoi) kalastusyrityksen MSC:n kalastusstandardin perusteella.

2. Arviointi suoritetaan "arviointipuun" avulla. Arviointipuussa määritellään kalastusyrityksen pisteytysjärjestelmä ja siihen kuuluvat ehdot. Lähtökohtana tässä käytetään MSC:n kestävän kalastuksen ympäristöstandardia. Siinä eritellään suoritusindikaattorit, jotka määrittelevät arvioinnin erityisalueet sekä pisteytyksen suuntaviivat suoritustasoille, joita vasten kalastusyritys pisteytetään.

Arviointipuu laaditaan kullekin sertifiointiprosessille erikseen ja sen laatii sertifioija tiiviissä yhteistyössä muiden asianosaisten kanssa.

Arviointipuussa valmiusaste arvioidaan pisteyttämällä kalastusyrityksen eri toiminnot.

Kun arviointipuuluonnos on valmis, seuraa 30 päivän kuulemisjakso, minkä aikana kalastusyrityksen, sidosryhmien ja MSC:n on mahdollista kommentoida arviointipuuluonnosta. Mikäli arviointipuuhun tässä vaiheessa tulee muutoksia, seuraa aina uusi kaikkien osapuolten kommentointimahdollisuus.

Kuulemisajan jälkeen sertifioija julkaisee MSC:n verkkosivuilla lopullisen arviointipuun.

Malleja käytetyistä arviointipuista on nähtävissä MSC:n sivuilla www.msc.org/track-a-fishery/certified

3. Arviointiryhmä analysoi kaiken asiaankuuluvan tiedon (tekniset asiakirjat, raportit, ja muut lähteet) ja haastattelee asiakasta, kalastuksesta vastaavia ja sidosryhmiä varmistaakseen kaiken mahdollisen informaation huomioimisen. Kalastusyritys auttaa tiedon keruussa ja informaation analysointivaiheessa. Kalastusyritys voi mm. esittää oman arvionsa pisteytyksestä eri indikaattorien kohdalla.

MSC-sertifikaatin saamiseksi kalastusyrityksen on saatava 60 pistettä tai enemmän jokaisesta suoritusindikaattorista. Jos pisteitä on vähemmän kuin 60 mistä tahansa suoritusindikaattorista, sertifikaattia ei myönnetä.

Lisäksi kalastusyrityksellä tulee olla vähintään 80 pistettä kustakin MSC:n periaatteesta.

Vaikka sertifioijan on huomioitava asiakaan kommentit, hänen ei ole pakko noudattaa niitä. Tämä on arviointiryhmän jäsenille paras vaihe esittää ja jakaa kalastusta ja kalastusyritystä koskevia tietojaan ja edustaa valitsijoidensa näkemyksiä.

4. Arviointiryhmä laatii raporttiluonnoksen, jossa hahmotellaan yhteenveto arvioitavasta kalastuksesta/kalastusyrytyksestä, toimintaympäristöstä sekä kalastuksen hallintajärjestelmästä. Raportti sisältää pisteet, perustelut ja sertifiointitulokset sekä kaikki parannusehdotukset, joilla kalastusyryitys voi parantaa toimintaansa standardin suhteen sertifiointin aikana. Asiakkaalla on mahdollisuus kommentoida luonnosta. Tämän jälkeen raportti tarkastetaan ja lähetetään kahdelle riippumattomalle asiantuntijalle vertaisarviointia varten. He antavat kirjallisen arvion tarkastetusta luonnoksesta.
5. Asiakas- ja vertaisarviointin jälkeen sertifioija antaa MSC:lle "Julkisesti kommentoitavan raporttiluonnoksen" ja se voidaan julkaista MSC:n verkkosivuilla. Tässä vaiheessa MSC ilmoittaa sidosryhmille raportin kommentointimahdollisuudesta. Raportti on saatavilla kommentointia varten vähintään 30 vrk:n ajan.
6. Arvioinnin, pohdinnan ja kaikkien kommenttien jälkeen sertifioija arvioi alustavan raportin ja tekee johtopäätökset kalastusyrytyksen sertifiointista ja sertifikaatin myöntämisestä MSC:n kestävän kalastuksen ympäristöstandardin mukaisesti. Sertifioija toimittaa raportin MSC:lle julkaistavaksi heidän verkkosivuillaan. MSC lähettää sähköpostin kaikille sidosryhmille ja antaa 15 vrk aikaa osapuolille esittää mahdollisen vastalauseaikomuksensa.

Jos kalastusyryitys ei jostain syystä kuitenkaan täytä sertifiointin vaatimuksia, syiden on täytynyt tulla esille prosessin aikana. Mitä todennäköisimmin kalastusyryityksellä on nyt aiempaa syvempi käsitys toiminnastaan ja toimintaympäristöstä. Sertifiointihakemuksen voi uusia milloin tahansa.

7. Ellei 15 päivän aikana ole esitetty vastalauseita, kalastusyryitys sertifioidaan. Sertifioija julkaisee JULKISEN SERTIFIINTIRAPORTIN, muistuttaen vuosittaisesta seurannasta ja sitoutumisesta toimintasuunnitelmaan sekä myöntää asiakkaalle kalastussertifikaatin. Kalastusyryitys on nyt sertifioitu korkeintaan 5 vuoden määräajaksi.

Kun koko sertifiointiprosessi on käyty hyväksytysti läpi voidaan antaa julkinen ilmoitus kalastajan/kalastuksen MSC sertifiointista. Tätä ennen on kuitenkin varmistettava, että seuraavat asiat on tehty:

- MSC:n on täytynyt saada sertifioijalta JULKINEN SERTIFIINTIRAPORTTI
- Sertifioijan on täytynyt julkaista sertifikaatti
- Seurantasopimus on oltava allekirjoitettu sertifioijan kanssa sekä on oltava toimintasuunnitelma kaikkien ehtojen täyttymiseksi.

5. Arvioinnin jälkeen

Varsinaisen sertifiointiprosessin jälkeen sertifikaatin hakijan/kalastusyrityksen on järjestettävä vuosittainen auditointi ja tehtävä vakuutus toimitusketjun läpinäkyvyydestä, toisin sanoen taattava, että MSC- merkkiä käytetään ainoastaan MSC- sertifioidussa kalassa.

Kalastuksen sertifiointiprosessin keskimääräinen kesto on ollut maailmalla noin 18 kuukautta.

KALAN ALKUPERÄN JÄLJITETTÄVYYSSTANDARDI (MSC CUSTODY OF CHAIN)

Kun kala/kalastus on MSC- sertifioitu, on kaikkien yritysten toimitusketjussa, jotka käyttävät MSC- merkkiä kalaa eteenpäin välittäessään (joko jalostettuna tai sellaisenaan) oltava sertifioituja alkuperän jäljitettävyydestä. Myytäessä kalaa MSC- merkillä, on oltava todennettavissa, että vain MSC- sertifioidussa kalassa käytetään MSC- merkkiä.

Alkuperän jäljitettävyyden sertifiointi riippumaton akreditoitu sertifiointi. Kaikki MSC jäljitettävyydsstandardin sertifiointeihin akreditoituneet sertifiointijat löytyvät ASI:n sivuilta <http://www.accreditation-services.com/archives/standards/msc>

Suomessa MSC jäljitettävyyden sertifiointeja tekee ainakin Bureau Veritas Certification, Matti Hukari puh 040 753 5030

Sertifiointi tehdään auditoimalla liiketoiminta seuraavien periaatteiden ja kriteerien perusteella:

Alkuperän jäljitettävyyden MSC- periaatteet ja kriteerit

1. Organisaatiolla tulee olla johtamisjärjestelmä

- organisaation tulee ylläpitää johtamisjärjestelmää, joka viittaa tämän standardin periaatteisiin ja kriteereihin
- vaadittavan dokumentoinnin laajuus voi vaihdella toiminnan tavasta, prosessien monimutkaisuudesta ja henkilöstön pätevyydestä riippuen
- organisaation tulee varmentaa vastuullisten henkilöiden pätevyys ja myötämielisyys standardin suhteen
- organisaation tulee ylläpitää tallenteita, jotka osoittavat standardia noudatettavan myös yli kolmen vuoden säilyvyyden tuotteiden osalta, muutoin tallenteita tulee säilyttää vähintään kolme vuotta
- organisaation tulee osoittaa myös alihankkijoiden noudattavan standardin vaatimuksia

2. Organisaatiolla tulee olla jäljitettävyyden seuranta

- organisaation tulee ylläpitää tallenteita, jotka osoittavat jokaisen sertifioituna myydyn tuotteen tai erän olevan jäljitettävissä myyntilaskusta sertifioituun alkuperään tai päinvastoin.
- tallenteiden tulee osoittaa ja varmentaa sertifioitujen tuotteiden osto- ja myyntimäärät miltä tahansa ajanjaksolta
- jos tuotteita prosessoidaan tai pakataan uudelleen, tallenteiden tulee osoittaa, vaihdetun määrän sertifioidusta otosta sertifioituun tuotantoon, olevan laskettavissa.

3. Sertifioituja tuotteita ei tule korvata sertifioimattomilla tuotteilla

- sertifioituja ja ei-sertifioituja ei tule sekoittaa
- ei-sertifioituja tuotteita voi käyttää "ainesosana" MSC- sertifikaatin lisävaatimusten (Annex BD) mukaisesti
- organisaation tulee toimia siten, että pakkausmateriaalia ja muuta materiaalia MSC- ekomerkillä ei voi käyttää ei-sertifioiduissa tuotteissa

4. Menetelmä sertifioitujen tuotteiden identifioimiseksi

- organisaation tulee varmentaa sertifioitujen tuotteiden olevan identifioitavissa kaikissa vaiheissa hankintaa, varastointia, prosessointia, pakkaamista, etiketointia, myyntiä ja kuljetusta.
- organisaation tulee varmentaa, että vain sertifioitua tuotetta identifioidaan sellaisena eli sertifioituna
- organisaation tulee merkitä vain sertifioitua tuotetta sanoilla "Marine Stewardship Council" tai käyttää MSC- ekomerkkiä ja jos sillä on MSCI hyväksyntä ekomerkin lisenssin mukaisesti (ecolabel@msc.org)

Kun/jos toiminta täyttää standardin vaatimukset, myönnetään sertifikaatin auditoinnin jälkeen.

MSC- alkuperän jäljitettävyyssertifikaatin myöntämisen jälkeen yrityksen on hankittava MSC- ekomerkkilisenssi.

Suomalaisille yrityksille tämän myöntää MSC Ruotsin toimisto baltic@msc.org

Alkuperän jäljitettävyyden sertifiointi vaiheittain

1. Sisäinen kommunikointi

Selvitetään yrityksen sisällä MSC- sertifikaatin periaatteet. Nimetään sertifiointiprojektin toteuttamiselle ja sertifikaatin ylläpitämiselle vastuuhenkilö.

2. Suunnittele, sopeuta ja tarkista

Suunnitellaan ajoissa mitä tarvitaan, kuka tekee ja milloin. Tämä auttaa tekemään prosessista yksinkertaisen ja avoimen. Tehdään toimintatapoihin tarvittavat muutokset ja tarkistetaan toimintatavat ennen auditointia.

3. Auditointi

Valitaan sertifioija ja sovitaan auditoinnin suorittamisesta. Sertifioija tarkistaa, että toiminta täyttää MSC:n jäljitettävyyssstandardin vaatimukset eikä auditoinnissa havaita sertifioinnin estäviä puutteita.

4. MSC- ekomerkkilisenssi

Kun MSC- alkuperän jäljitettävyyssertifikaatti myönnetty, on seuraavaksi hankittava MSC- ekomerkkilisenssi.

Itämeren alueen MSC- toiminnoista joka vastaa MSC- Ruotsin toimistoon baltic@msc.org

5. Ylläpito

MSC- alkuperän jäljitettävyyssertifikaatti on voimassa kolme vuotta ja keskimäärin kerran vuodessa on järjestettävä seuranta-auditointi.

Alkuperän jäljitettävyyssertifiointi on huomattavasti yksinkertaisempi ja nopeampi prosessi kuin kalastuksen sertifiointi. Prosessin kesto vaihtelee huomattavasti toiminnan laajuudesta ja prosessiin valmistautumisesta riippuen. Lyhimmillään sertifiointi saadaan tehdyksi yhdellä auditointikerralla.

Kalastuksen ja jäljitettävyyden MSC sertifioinnin kustannukset

Asiakas tekee sertifioijan kanssa sopimuksen ja missä sovitaan mm. sertifioinnin kustannuksista. Sertifiointiprosessin aikana kustannuksia syntyy siis vain itse sertifioinnista, MSC:lle menevät maksut vasta merkin käytöstä.

MSC:n mukaan kustannukset kalastuksen sertifioinnista vaihtelevat maailmalla 40.000- 120.000 USD toiminnan laajuudesta riippuen.

Sidosryhmien mahdollisista veloituksista Suomessa ei ole kokemuksia.

Jäljitettävyyden sertifiointiprosessin hinta on 2500- 4000 € ja vuosittaisten seuranta- auditointien hinta on 2000- 3000 €.

Maksut MSC- merkin käytöstä ovat seuraavat:

Myynnin arvo / vuosi	Kuluttajamyynä	Ei kuluttajamyynä
0 - 200.000 USD	250 USD +0,5 % myynnistä	250 USD
200.001- 500.000 USD	1000 USD + 0,5 % myynnistä	1000 USD
> 500.000 USD	2000 USD + 0,5 % myynnistä	2000 USD

Sanastoa

MSC	Marine Stewardship Council www.msc.org
ASI	Accreditation Services International http://www.accreditation-services.com/
ELY-keskus	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus http://www.ely-keskus.fi
FAO	Maailman elintarvikejärjestö www.fao.org
ISEAL	voittoa tavoittelematon järjestö, joka yhtenäistää parhaita toimintatapoja yhteiskunnallisten ja ympäristöä turvaavien standardien suunnittelussa ja sovelluksessa www.isealalliance.org
RKTL	Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos www.rctl.fi
SAKL	Suomen ammattikalastajaliitto www.sakl.fi
WTO	Maailman kauppajärjestö http://www.wto.org/
WWF	Maailman luonnonsäätiö www.wwf.fi
auditointi	määrämuotoinen, objektiivinen arviointi sen havaitsemiseksi, että auditoinnin kohteelle asetetut vaatimukset on täytetty
akreditointi	kansainvälisiin kriteereihin perustuva menettelytapa, jonka avulla toimielimen pätevyys ja sen antamien todistusten uskottavuus voidaan luotettavasti todeta
sertifikaatti	todistus vaatimuksenmukaisuudesta, auditoinnin jälkeen annettu todistus
sertifioida	tarkistaa, arvioida vaatimusten (standardin) suhteen
sertifioija	vaatimuksenmukaisuuden arvioija ja auditoinnin suorittaja

Marine Stewardship Council

MSC-kalastusstandardi

Kestävän kalastuksen periaatteet ja kriteerit

Tästä standardista vastaavat komiteat

Tämä standardi on tarkoitettu MSC:n akkreditoimien puolueettomien sertifioijien käyttöön maailmanlaajuisesti kalastusyriyten sertifiointiin toteuttamiseksi MSC:n hyvin johdetun kalastuksen periaatteiden ja kriteerien mukaisesti.

Tämä standardi on tarkoitettu toimivaksi dokumentiksi ja sitä tarkistetaan ajoittain.

MSC-ympäristöstandardi kehitettiin sidosryhmien kanssa vuosien 1997 ja 1999 välisenä aikana käydyn kansainvälisen kuulemismenettelyn tuloksena. Tähän kuulemismenettelyyn sisältyi kahdeksan alueellista seminaaria ja kaksi valmistelevaa asiantuntijakokousta ja siihen osallistui yli 300 organisaatiota ja yksittäistä henkilöä eri puolilta maailmaa.

Julkaisemisen jälkeen tehdyt muutokset

Versio	Päivämäärä	Muutoksen kuvaus
Julkiseen verkkoon asetettu luonnos joulukuuta 1999		
1	Marraskuu 2002	Asia 1 – Muotoseikka
1.1	1. toukokuuta 2010	Muotoilumuutoksia, tekijänoikeus- ja asiakirjahallintotietojen lisäys

MSC:n Kestävän kalastuksen periaatteet ja kriteerit

MSC:ssä keskeisellä sijalla on joukko **Kestävän kalastuksen periaatteita ja kriteerejä**, joita käytetään standardina puolueettomassa, riippumattomassa ja vapaaehtoisessa sertifiointiohjelmassa. Ne kehitettiin laajan, kansainvälisen kuulemismenettelyn avulla, jolla kerättiin näkemyksiä kalastusyritysten sidosryhmiltä.

MSC:n periaatteiden mukaisesti kestävän kalastuksen tulee perustua :

- **Kohdelajien terveiden ja kestävien populaatioiden säilyttämiseen ja palauttamiseen;**
- **Ekosysteemien monimuotoisuuden säilyttämiseen;**
- **Tehokkaiden kalastusmenetelmien kehittämiseen ja ylläpitoon, huomioonottaen kaikki asiaan liittyvät biologiset, teknologiset, taloudelliset, sosiaaliset, ympäristöön liittyvät ja kaupalliset näkökohdat; sekä**
- **Asiaan liittyvien paikallisten ja kansallisten lakien ja standardien sekä kansainvälisten tulkintojen ja sopimusten noudattamiseen**

Periaatteiden ja kriteerien tarkoituksena on myös tuoda esiin ja korostaa, että kalastuksen hoidon ponnistukset merten luonnonvarojen säilyttämisen ja kestävän käytön tavoitteiden saavuttamiseksi onnistuvat todennäköisimmin silloin, kun kaikki kalastusyritysten sidosryhmät toimivat täydessä yhteistyössä, mukaan lukien ne, jotka ovat riippuvaisia kalastuksesta elantonsa suhteen.

Vapaaehtoisuuden pohjalta, kalastusyritykset, jotka täyttävät nämä periaatteet ja kriteerit, ovat kelpoisia saamaan sertifikaatin riippumattomilta MSC:n akkreditoimilta sertifioijilta. Kalanjalostajia, kauppiaita ja jälleenmyyjiä kannustetaan tekemään julkisia sitoumuksia ostaa kalatuotteita vain sertifioiduista lähteistä. Tämä mahdollistaa sen, että kuluttajat voivat valita kalatuotteita luottaen siihen, että ne tulevat kestävästä, hyvin hoidetuista lähteistä. Se hyödyttää myös kalastajia ja kalastusteollisuutta, jotka ovat riippuvaisia kalakantojen runsaudesta, tarjoamalla markkinakannustimia kestävien käytäntöjen edistämiseksi. Kalanjalostajat, kauppiat ja jälleenmyyjät, jotka ostavat sertifioiduista, kestävästä lähteistä, puolestaan hyötyvät toimitusten jatkuvuuden varmistumisesta ja siten omien yritystensä kestävydestä.

MSC edistää tasapuolista pääsyä sertifiointiohjelmaansa riippumatta kalastustoiminnan laajuudesta. Kalastusyrityksen koon, laajuuden, tyyppin, sijainnin ja tehokkuuden merkitys, luonnonvarojen ainutlaatuisuus sekä vaikutukset muihin ekosysteemeihin otetaan huomioon jokaisessa sertifiointissa.

Lisäksi MSC huomioi ja kunnioittaa kalastuksesta elantonsa ja toimeentulonsa saavien ihmisten pitkän aikavälin etuja siinä määrin kuin se on sopusoinnussa ekologisen kestävyuden kanssa, sekä sen, että kalastushoitoa ja kalastustoimintaa harjoitetaan tavalla, joka on sopusoinnussa vakiintuneiden paikallisten, kansallisten ja kansainvälisten sääntöjen ja standardien kanssa ja joka täyttää MSC:n periaatteet ja kriteerit.

Johdanto

Seuraavat periaatteet ja kriteerit on tarkoitettu ohjaamaan Marine Stewardship Councilin pyrkimyksiä kohti kestäväen kalastuksen maailmanlaajuisista kehittämistä.

MSC -periaatteet ja kriteerit on määritetty sertifiointia varten kalastukseksi, jota harjoitetaan siten että :

- sitä voidaan jatkaa kohtuullisella tasolla mahdollisimman pitkään;
- se ylläpitää ja pyrkii maksimoimaan ekologista tasapainoa ja runsautta;
- se ylläpitää sen ekosysteemin monimuotoisuutta, rakennetta ja toimintaa, josta se on riippuvainen, sekä sen elinympäristön laatua, ja minimoii aiheuttamia vastakkaisia vaikutuksia;
- sitä hallinnoidaan ja toteutetaan vastuullisella tavalla, paikallisten, kansallisten ja kansainvälisten lakien ja säädösten mukaisesti;
- se säilyttää nykyiset ja tulevat taloudelliset ja sosiaaliset valinnanmahdollisuudet ja edut;
- sitä harjoitetaan sosiaalisesti ja taloudellisesti oikeudenmukaisella ja vastuullisella tavalla.

Periaatteet edustavat kattavaa filosofiaa merten luonnonvarojen hyödyntämisestä : markkinavoimien käyttöä edistämään käyttäytymistä, joka auttaa saavuttamaan kestäväen kalastuksen tavoitteen.

Ne muodostavat pohjan yksityiskohtaisille kriteereille, joita käytetään arvioitaessa jokaista kalastusyritystä, joka hakee MSC-ohjelman mukaista sertifikaattia. Vaikka ensisijainen painopiste on maailman kalastusyritysten ekologinen yhtenäisyys, periaatteiden vaikutuspiiriin kuuluvat myös kalastusyritysten inhimilliset ja sosiaaliset seikat.

Periaatteiden menestyksenkäs täytäntöönpano riippuu systeemistä, joka on avoin ja oikeudenmukainen, joka perustuu parhaalle saatavilla olevalle tiedolle ja joka käsittää kaikki asiaankuuluvat lailliset velvoitteet.

Sertifiointiohjelma, jossa näitä periaatteita käytetään, on tarkoitettu antamaan jokaiselle kalastusyritykselle mahdollisuus osoittaa sitoutumisensa kestäväen kalastukseen ja lopulta hyötyä tästä sitoumuksesta markkinoilla.

Soveltamisala

MSC:n periaatteiden ja kriteerien soveltamisala koskee merikalastusyritysten toimintoja siihen kohtaan asti, jossa kalat tuodaan maihin, mutta ei sitä kauemmas. Kuitenkin, MSC:n akkreditoimat sertifioidijat voivat saada tietoa vakavista maihantuonnin jälkeisistä käytännön ongelmista. ¹

MSC:n periaatteet ja kriteerit koskevat tässä vaiheessa vain luonnonpyyntiä harjoittavia kalastusyrityksiä (mukaan lukien nilviäiset, äyriäiset ja pääjalkaiset, mutta ei niihin rajoittuen). Kalanviljely ja muiden lajien pyynti eivät tällä hetkellä sisälly mukaan.

Kiintiöiden jakamiseen ja merten luonnonvarojen saatavuuteen liittyvien kysymysten katsotaan olevan näiden periaatteiden ja kriteerien soveltamisalan ulkopuolella.

---

¹ Muut täydentävät sertifiointiohjelmat (esim. ISO 14000) tarjoavat mahdollisuuksia dokumentoida ja arvioida MSC-standardeilla sertifioituja kalatuotteita koskevien maihantuonnin jälkeisten toimintojen vaikutuksia. Rakentavia ratkaisuja näihin ongelmiin puuttumiseksi sopivien toimien avulla tulisi etsiä käymällä vuoropuhelua sertifiointijärjestöjen ja muiden asiaankuuluvien elinten kanssa.

PERIAATE 1

Kalastusta tulee harjoittaa tavalla, joka ei johda liikkakalastukseen tai hyödynnettyjen populaatioiden ehtymiseen. Ehtyneiden populaatioiden kalastusta tulee harjoittaa tavalla, joka todistettavasti johtaa populaation elpymiseen ²:

Päämäärä:

Tämän periaatteen päämääränä on varmistaa, että luonnonvarojen tuotantokapasiteetit pidetään korkealla tasolla, eikä niitä uhrata lyhyen aikavälin intressien hyväksi. Täten, hyödynnetyt populaatiot pidettäisiin riittävän runsaina, tarkoituksena säilyttää niiden tuottavuus, tarjota turvamarginaaleja virheiden ja epävarmuuden varalta sekä palauttaa ja säilyttää niiden tuotantokyky pitkällä aikavälillä.

Kriteerit:

1. Kalastusta tulee harjoittaa saalistasoilla, joilla jatkuvasti ylläpitävät kohdepopulaation (- populaatioiden) ja siihen liittyvän lajiyhteisön korkeaa tuottavuutta verrattuna sen tuottomahdollisuuteen.
2. Siellä missä hyödynnetyt populaatiot ovat ehtyneet, kalastus toteutetaan siten, että elpymisen ja uusiutumisen annetaan tapahtua tiettyyn rajaan asti, ennalta varautumisen periaatteen mukaisesti ja huomioonottaen populaatioiden tuottomahdollisuudet tietyllä aikavälillä.
3. Kalastusta harjoitetaan tavalla, joka ei muuta kalakannan ikä- tai geneettistä rakennetta tai sukupuolijakaumaa siinä määrin, että se heikentää sen lisääntymiskykyä.

PERIAATE 2:

Kalastustoimintojen tulisi mahdollistaa ekosysteemin rakenteen, tuottavuuden, toiminnan ja monimuotoisuuden ylläpito (mukaan lukien kalojen elinympäristö, lähilajit, kaloista riippuvaliset ja kaloihin ekologisesti yhteydessä olevat lajit), joista kalastusyritys on riippuvainen.

Päämäärä:

Tämän periaatteen päämääränä on kannustaa kalastusyrityksiä ekosysteemin näkökulmasta katsottuna järjestelmään, jonka tarkoituksena on arvioida ja rajoittaa kalastusyrityksen vaikutuksia ekosysteemiin.

---

2 Järjestys, jossa periaatteet ja kriteerit esiintyvät, ei kuvaa niiden tärkeysjärjestystä, vaan pikemminkin niiden tarkoitus on tarjota sertifioijille johdonmukaiset ohjeet kalastusyrityksen arviointia varten. Kriteerit, joilla MSC:n periaatteet pannaan täytäntöön, tarkistetaan ja korjataan asiaankuuluvan uuden tiedon, teknologioiden ja lisäkonsultaatioiden valossa tapauskohtaisesti.

Kriteerit:

1. Kalastusta harjoitetaan siten, että se säilyttää luonnolliset ja toiminnalliset suhteet lajien välillä eikä sen pidä johtaa ravintoketjun vääristymiin (trophic cascades) eikä ekosysteemin tilan muutoksiin.
2. Kalastusta harjoitetaan tavalla, joka ei uhkaa biologista monimuotoisuutta geneettisillä, laji- tai populaatiotasolla ja jolla vältetään tai minimoidaan vaarantuneiden, uhanalaisten tai suojeltujen lajien kalastuskuolevuutta tai vahingoittumisia.
3. Siellä missä hyödynnetyt populaatiot ovat ehtyneet, kalastus toteutetaan siten, että elpymisen ja uusiutumisen annetaan tapahtua tiettyyn rajaan asti tietyillä aikaväleillä, ennalta varautumisen periaatteen mukaisesti ja ottaen huomioon populaation tuottomahdollisuudet pitkällä aikavälillä.

PERIAATE 3

Kalastus on tehokkaan kalastuksenhallintajärjestelmän alainen, joka kunnioittaa paikallisia, kansallisia ja kansainvälisiä lakeja ja standardeja ja sisältää institutionaalisia ja toiminnallisia puitteita, jotka edellyttävät luonnonvarojen käytön olevan vastuullista ja kestävä.

Päämäärä:

Tämän periaatteen päämääränä on varmistaa, että periaatteiden 1 ja 2 toteuttamiselle on institutionaaliset ja toiminnalliset puitteet, jotka soveltuvat kalastusyrityksen kokoon ja laajuuteen.

A. Kalastuksenhallintajärjestelmän kriteerit:

1. Kalastusta ei tule harjoittaa kiistanalaisella yksipuolisella poikkeamisella kansainvälisestä sopimuksesta.

Kalastuksenhallintajärjestelmän tulee:

2. osoittaa selkeitä pitkän aikavälin tavoitteita, jotka ovat yhdenmukaisia MSC:n periaatteiden ja kriteerien kanssa ja sisältävät konsultointiprosessin, joka on läpinäkyvä ja johon osallistuvat kaikki asianosaiset osapuolet, pohtien kaikkea asiaan liittyvää tietoa, mukaan lukien paikallinen tietämys.
Kalastuksen päätösten vaikutusta kaikkiin, jotka ovat elantonsa suhteen riippuvaisia kalastusyrityksestä, mukaan lukien, mutta ei rajoittuen toimeentuloon, sekä vaikutusta käsityöläisyhteisöihin ja kalastuksesta riippuvaisiin yhteisöihin käsitellään osana tätä prosessia.
3. soveltaa kalastusyrityksen kulttuurikontekstiin, laajuuteen ja tehokkuuteen – kuvastaen määriteltyjä tavoitteita, sisältäen toiminnalliset kriteerit, sisältäen menettelytavat täytäntöönpanoa varten sekä prosessin, jolla seurataan ja arvioidaan saavutuksia ja toimitaan saatujen tulosten mukaan.

4. ottaa huomioon elannon ja toimeentulon kalastuksesta saavien ihmisten lailliset ja perinteiset oikeudet ja pitkän aikavälin edut tavalla, joka on sopuinnussa ekologisen kestävyuden kanssa;
5. sisältää sopivan mekanismin järjestelmän sisällä esiin nousevien kiistojen ratkaisemiseksi³;
6. tarjota taloudellisia ja sosiaalisia kannustimia, jotka edistävät kestävää kalastusta, eivätkä käytä tukia, jotka edistävät kestäväntöntä kalastusta;
7. toimia oikea-aikaisesti ja sopeutuen parhaan saatavilla olevan tiedon pohjalta, ennalta varautumisen periaatetta käyttäen erityisesti silloin kun on kyse tieteellisestä epävarmuudesta;
8. laatia tutkimussuunnitelma – joka sopii kalastustoiminnan laajuuteen ja tehokkuuteen – joka vastaa kalastuksen tiedontarpeisiin ja tiedottaa tutkimustuloksista kaikille asianosaisille oikea-aikaisesti;
9. edellyttää, että luonnonvarojen biologisen tilan ja kalastuksen vaikutusten arviointi on suoritettu ja suoritetaan määräjain;
10. määrittellä toimenpiteet ja strategiat, jotka todistettavasti ohjaavat luonnonvaran hyödyntämisen astetta, mutta ei vain niihin rajoittuen:
  - a) saalistusojen asettamisen, jotka ylläpitävät kohdepopulaatioita ja lajityhteisön korkeaa tuottavuutta suhteessa sen tuottomahdollisuuksiin ja vastaavat ei-toivotuista lajeista (tai koosta, iästä ja sukupuolesta), jotka on pyydetty ja tuotu maihin kohdelajien kalastuksen yhteydessä tai seurauksena;
  - b) sopivien kalastustapojen määrittämisen, jotka minimoivat vastakkaiset vaikutukset elinympäristöön, erityisesti kriittisillä ja herkillä alueilla kuten kutu- ja poikastuotantoalueilla
  - c) hyödynnettyjen kalapopulaatioiden elpymisen ja uusiutumisen mahdollistamisen ylikalastetuille kalapopulaatioille tiettyyn tasoon asti tietyillä aikaväleillä;
  - d) mekanismit kalastuksen rajoittamiseksi tai kieltämiseksi, kun suunnitellut saalistusot on saavutettu;
  - e) kalastuskieltoalueiden muodostamisen tarvittaessa;
11. sisältää sopivia toimenpiteitä tehokkaalle noudattamiselle, seurannalle, valvonnalle, tarkkailulle ja toimeenpanolle, jotka varmistavat, että määriteltyjä hyödyntämisen rajoja ei ylitetä ja että erityiset korjaavat toimet otetaan käyttöön siltä varalta että ne ylitetään

---

³ Ratkaisemattomat kiistat, joilla on oleellinen merkitys ja jotka vaikuttavat merkittävään määrään etuja, normaalisti estävät kalastusyrityksen sertifiointin.

B. Toiminnalliset kriteerit

Kalastusyrityksen tulee:

12. käyttää kalastusvälineitä ja –menetelmiä, jotka on suunniteltu välttämään ei-toivottujen lajien (sekä kohdelajien ei-toivotun koon, iän, ja/tai sukupuolen) pyydystäminen; minimoida tämän saaliin kalastuskuolevuus siellä, missä sitä ei voida välttää, ja vähentää niiden kalojen poisheittämistä, joita ei voida päästää elävinä takaisin mereen;
13. panna toimeen asianmukaiset kalastustavat, jotka on suunniteltu minimoimaan vastakkaisia vaikutuksia elinympäristölle, varsinkin kriittisillä ja herkillä vyöhykkeillä kuten kutu- ja poikastuotantoalueilla;
14. olla käyttämättä tuhoavia kalastusmenetelmiä kuten myrkyillä tai räjähteillä kalastamista;
15. minimoida toiminnasta aiheutuva jäte kuten hävinneet kalastustarvikkeet, öljyvahingot, saaliin pilaantuminen aluksella jne.;
16. olla johdettu kalastuksenhallintajärjestelmän ja kaikkien laillisten ja hallinnollisten säädösten mukaisesti; ja
17. auttaa ja tehdä yhteistyötä kalastalousviranomaisten kanssa saaliin keräämisessä, poisheitossa ja muissa tärkeissä tiedoissa luonnonvarojen ja kalastuksen hoitamiseksi tehokkaasti.